

**LANDELIJKE KLACHTENCOMMISSIE VOOR HET ALGEMEEN BIJZONDER
ONDERWIJS**

ADVIES 2015-08

17 februari en 13 maart 2015

Wat betreft de totstandkoming van het havo advies is de commissie van oordeel dat aangeklaagden volgens de regels en zorgvuldig hebben gehandeld. De commissie begrijpt het probleem van de klagers. Meer in het bijzonder begrijpt de commissie dat er (net) te weinig tijd voor de leerling is geweest de stijgende lijn te laten voortgaan. De vraag is nu of het risico genomen kan worden door de situatie van dit moment heen te breken onder meer gelet op de omstandigheden die zijn aangevoerd. Bij de afweging van deze aspecten hebben aangeklaagden gekozen voor een meer veilige benadering gebaseerd op de beschikbare objectieve gegevens en niet voor de meer risicovolle route gebaseerd op de op overige met betrekking tot deze leerling bekende informatie, zijn achtergronden en zijn gezinssituatie.

Het besluit zoals in casu door de aangeklaagden genomen, is gelet op de uitslagen van de testen die zijn afgenomen niet onbegrijpelijk. De beperkte toetsing zoals door de commissie kan worden uitgevoerd, leidt niet tot het oordeel dat sprake is van een verkeerd besluit. Aangeklaagden hebben gekozen voor de veilige variant. Mede in aanmerking genomen de wijze waarop aangeklaagden tot dit besluit zijn gekomen, kan niet gesteld worden dat daarmee de grenzen van de redelijkheid zijn overschreden. Dat de andere keuze evenzeer tot een redelijkerwijs aanvaardbaar besluit zou hebben geleid, brengt daarin geen verandering.

**ORDEEL VAN DE LANDELIJKE KLACHTENCOMMISSIE
VOOR HET ALGEMEEN BIJZONDER ONDERWIJS
INZAKE KLACHT 15-08**

De Landelijke Klachtencommissie voor het algemeen bijzonder onderwijs (verder: de commissie) heeft op 13 februari 2015 per e-mail een klacht ontvangen van de heer A. en mevrouw B. (hierna te noemen: klagers). Klagers zijn ouders van C. (12 jaar), leerling van D. te Utrecht (hierna: de school). De klacht, geregistreerd onder nummer 15-08, is gericht tegen mevrouw E. en mevrouw F., leerkrachten van de school en hierna te noemen: aangeklaagden.

Procedure

De commissie die de klacht heeft behandeld, bestond uit mr. C. Sjenitzer, voorzitter, mevrouw E.I.H. Gordijn-Oud, lid en mevrouw A.M. Janbroers, lid.

De commissie heeft op 13 februari 2015 het door klagers ingevulde vragenformulier voorzien van nadere stukken ontvangen.

De aangeklaagden hebben de commissie en klagers per e-mail van 16 februari 2015 nadere stukken toegezonden.

Aangeklaagden zijn in de gelegenheid gesteld zich mondeling te verweren tijdens de met spoed ingeplande hoorzitting op 17 februari 2015 te Utrecht. Tijdens deze besloten hoorzitting zijn klagers en aangeklaagden daarnaast in de gelegenheid gesteld hun standpunten nader toe te lichten.

Klagers waren daarbij aanwezig. Aangeklaagden waren eveneens aanwezig, vergezeld van mevrouw G., bestuurslid van de school.

In verband met het spoedeisend karakter van de klacht heeft de commissie onmiddellijk na de hoorzitting mondeling haar oordeel aan klagers en aangeklaagden kenbaar gemaakt en daarbij mondeling haar motivering gegeven.

Ontvankelijkheid

De school was ten tijde van de voorgevallen feiten en de indiening van de klacht aangesloten bij de commissie. De zoon van klagers was op voornoemde momenten leerling van de school. De klacht is ontvankelijk.

Korte inhoud van de klacht

Klagers zijn het niet eens met het havo advies. Een vwo advies had voor de hand gelegen gezien de voorgeschiedenis, eerdere ervaringen en onderzoeksresultaten van de Onderwijsraad.

De groep waarin de leerling zit, heeft jarenlang ernstige pestproblematiek gekend. In groep 6 hebben klagers op advies van de school een therapeute ingeschakeld. Volgens de therapeute speelde een bredere problematiek in de groep. De leerling is in groep 6 op zijn IQ getest. De leerling zou een intelligentie op vwo niveau hebben. Klagers hebben dat ook altijd zo ervaren. De problematiek in de groep leidde ertoe dat meerdere leerlingen de groep hebben verlaten.

De leerling heeft twee zussen die op het gymnasium zitten. De leerling heeft het gymnasium van zijn zussen bezocht en aangegeven daar ook heen te willen. Bij aanvang van groep 8 hebben klagers die ambitie van de leerling duidelijk kenbaar gemaakt. Het advies van de school bij de zussen van de leerling was aanvankelijk een havo/vwo advies dat later op verzoek van onder meer klagers is bijgesteld naar een vwo advies. De zussen doen het prima op het gymnasium.

Gelet op de voorgeschiedenis hebben klagers aan het begin van groep 8 de leerkrachten gevraagd of het nog mogelijk was dat de leerling een vwo advies zou krijgen. Dat was het geval. In groep 8 was een duidelijk stijgende lijn te zien. Nadat de leerling half januari 2015 een aantal Cito testen had gemaakt, werden klagers direct na de eerste twee uitslagen gebeld met het bericht dat het advies havo zou worden. Tijdens het direct daarop gevolgde gesprek gaf de leerkracht aan dat er sprake was van twijfel. De klagers hebben toen, gelet op alle omstandigheden, gepleit voor “bij twijfel inhalen” hetgeen door de school in overweging is

genomen. Kort na 6 februari 2015 is per e-mail medegedeeld dat het een havo advies bleef. Klagers stellen zich op het standpunt dat ten onrechte de ervaringen, visie en argumenten van de leerling en de klagers terzijde worden geschoven en dat de wijze waarop het advies tot stand is gekomen, niet transparant is. Het advies is waarschijnlijk uitsluitend gebaseerd op twee van de vijf Cito scores op één meetmoment. De methode toetsen en werkhouding zijn waarschijnlijk niet meegewogen. Niet duidelijk is geworden waarom de eerdere twijfel is omgeslagen in zekerheid. De beslissing heeft als consequentie dat de leerling niet naar de school van zijn zussen kan gaan. Dit terwijl de leerling heeft laten zien dat hij in een veiliger leerklimaat uitstekende resultaten kan bereiken. Onbegrijpelijk is dat de leerling “het nadeel van de twijfel” heeft gekregen. Ook objectieve onderzoeksresultaten (van de Onderwijsraad) wijzen op een juiste inschatting van ouders in geval van wenselijk hogere adviezen. De klagers hebben overwogen recent nogmaals een intelligentietest te laten uitvoeren. De klagers hebben tevens navraag gedaan bij het voortgezet onderwijs. De klagers hebben echter geen contact gehad met de rector van het gymnasium. Klagers hebben moeite met het bestaan van de POVO procedure. De leerling krijgt nu niet de kansen die hij verdient. De leerling zou goed gedijen in een gymnasium omgeving.

Verweer

Tijdens de hoorzitting is door de aangeklaagden kort samengevat het volgende naar voren gebracht.

Aan het begin van het schooljaar hebben diverse gesprekken met de klagers plaats gevonden teneinde met elkaar te bepalen wat er diende te gebeuren om de leerling op het wenselijke niveau van uitstroom te krijgen. Bij de aangeklaagden was bekend dat de leerling naar het gymnasium van zijn zussen wilde gaan. In Utrecht wordt gewerkt volgens de zogenaamde POVO procedure. Op dit moment is de eind-CITO-toets niet bepalend voor het advies. In november 2014 is tijdens het adviesgesprek door de aangeklaagden duidelijk naar voren gebracht dat onder meer de CITO scores tot dan toe niet zouden leiden tot het door hen gewenste vwo advies. In het kader van de POVO procedure is de situatie van de leerling tot twee maal toe anoniem voorgelegd aan brugklas coördinatoren. De aangeklaagden hebben met een open blik naar de leerling gekeken en gezien dat de leerling een groei heeft

doorgemaakt. Die groei is echter niet zodanig dat het voldoende is voor een start op het gymnasium. De aangeklaagden zien op dit moment een havo niveau. Het advies is door de aangeklaagden tot stand gebracht.

In groep 6 kende de groep ernstige problemen betreffende pestgedrag. In groep 7 verbeterde de situatie.

Het onderwijskundig rapport is door de omstandigheden niet meer met de klagers besproken. De leerling heeft op bepaalde punten nog echt ondersteuning (verlengde instructie) nodig. Het totaal plaatje is op dit moment onvoldoende voor een vwo advies. De CITO scores van groep 6 en 7 worden, gelet op de omstandigheden in casu, niet meegenomen. Het gemiddelde van de groep ligt hoger dan bij de leerling. De aangeklaagden mogen slechts een enkelvoudig advies (in casu: havo) geven; de leerling zou echter naar een havo/vwo brugklas kunnen. Een (door)groei bij de leerling behoort tot de mogelijkheden. De CITO eindtoets kan nog invloed hebben op het advies.

De twijfel bij de aangeklaagden zat in de omstandigheden die de klagers hebben aangedragen. Die omstandigheden zijn voorgelegd aan het bestuur en de directie. De twijfel betreft niet de inhoudelijke keuze voor een havo advies. Er is zeer uitvoerig nagedacht over het besluit. Het vragen van aanvullend onderzoek in het kader van de POVO procedure is niet aan de orde geweest. Aan de klagers is wel de mogelijkheid van een herhaalde intelligentietest voorgelegd.

Oordeel

Voorop staat dat de commissie zich terughoudend dient op te stellen waar het besluiten zoals het onderhavige betreft (marginale toetsing). Uitgangspunt is dat deze vallen binnen de beleidsruimte van de school. Alleen wanneer procedure- of andere regels niet zijn gevolgd of wanneer de uitkomst van de beoordeling zodanig is dat een besluit in een gegeven geval in redelijkheid, gelet op de daarbij betrokken belangen, niet genomen had mogen worden, is er ruimte voor de commissie om tot een gegrondverklaring van de klacht te komen.

Met betrekking tot het onderhavige besluit geldt dat de aangeklaagden, alvorens het vast te stellen, uitvoerig alle relevante aspecten in hun overwegingen hebben betrokken, overleg

hebben gevoerd met de brugklascoördinatoren van betrokken v.o.-scholen, met de directie van de school en – in een later stadium – ook met het bevoegd gezag van de school. Wat betreft de totstandkoming van het advies is de commissie van oordeel dat aangeklaagden volgens de regels en zorgvuldig hebben gehandeld.

De commissie begrijpt het probleem van de klagers. Meer in het bijzonder begrijpt de commissie dat er (net) te weinig tijd voor de leerling is geweest de stijgende lijn te laten voortgaan.

Wat betreft de inhoud van het besluit is van belang – daarover zijn betrokkenen het eens – dat enerzijds - zoals blijkt uit de Cito-testen - de leerling op dit moment ondanks de onmiskenbare stijgende lijn, presteert op havo-niveau, terwijl anderzijds vaststaat dat de leerling ernstig is gehinderd door de slechte onderwijssituatie in de school gedurende ongeveer twee jaren in de groepen 6 en 7. Uit onder meer het concept onderwijskundig rapport blijkt dat de school van oordeel is dat de prestaties van de leerling achter zijn gebleven door de negatieve situaties in de klas in groep 6, dat de leerling grote stappen heeft gemaakt op het gebied van begrijpend lezen en rekenen, dat de leerling grote inzet vertoont, dat de school nog steeds groei ziet, dat de leerling zeer gedreven is, alles goed wil doen, hoge eisen aan zichzelf stelt, het lastig vindt om met fouten om te gaan en niet snel hulp zal vragen. Voorts dat er sprake is van een stabiele thuisbasis, waar zijn ouders hem waar nodig ondersteunen. Dat de leerling een vrolijke en gezellige jongen is, die eigen initiatief toont, hulpvaardig is, gevoelig voor het oordeel van zijn klasgenoten. Echter hij werkt vaak te snel en is daardoor slordig; denkt mogelijk sneller dan hij kan verwerken. Hij heeft zijn weektaak op tijd af, maar controleert zichzelf niet altijd goed.

De commissie stelt tegelijkertijd vast dat de huidige uitslagen van de CITO test de leerling rechtstreeks op het havo niveau doen laten uitkomen. De vraag is nu of het risico genomen kan worden door de situatie van dit moment heen te breken onder meer gelet op de omstandigheden die zijn aangevoerd.

Bij de afweging van deze aspecten hebben aangeklaagden gekozen voor een meer veilige benadering gebaseerd op de beschikbare objectieve gegevens en niet voor de meer risicovolle route gebaseerd op de op overige met betrekking tot deze leerling bekende informatie, zijn

achtergronden en zijn gezinssituatie. De commissie begrijpt dat de school het moeilijker vindt soortgelijke risico's te nemen. Het is de vraag of de school niet vaker risico's zou moeten nemen. Dat ligt echter in de besluitsfeer van de school en het bevoegd gezag. In geval van twijfel is het wellicht verstandig eventuele twijfels rondom een advies eerst intern te bespreken voordat het advies met de ouders wordt gecommuniceerd. Het wordt moeilijker terug te komen op een besluit dat reeds naar buiten is gebracht.

Het besluit zoals in casu door de aangeklaagden genomen, is gelet op de uitslagen van de testen die zijn afgenomen niet onbegrijpelijk. De beperkte toetsing zoals door de commissie kan worden uitgevoerd, leidt niet tot het oordeel dat sprake is van een verkeerd besluit. Aangeklaagden hebben gekozen voor de eerst vermelde veilige variant. Mede in aanmerking genomen de wijze waarop aangeklaagden tot dit besluit zijn gekomen, kan niet gesteld worden dat daarmee de grenzen van de redelijkheid zijn overschreden. Dat de andere keuze evenzeer tot een redelijkerwijs aanvaardbaar besluit zou hebben geleid, brengt daarin geen verandering.

De klacht is **ongegrond**.

Ambtshalve

De commissie heeft geconstateerd dat de klachtenregeling van de school onvoldoende toegankelijk is. De commissie zal ter zake een aanbeveling doen.

Aanbeveling

De commissie beveelt het bevoegd gezag van de school aan de klachtenregeling van de school toegankelijk te maken via de website van de school en/of door deze op te nemen in de schoolgids. Het belang dat hij of zij die de mogelijkheid overweegt tot indiening van een klacht bij de LKC, zonder tussenkomst van derden maar in vrijheid de beschikking kan krijgen over deze gegevens, wordt daarmee gewaarborgd.

Opmerking ten overvloede

Na het vaststellen van dit oordeel heeft de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in twee brieven gedateerd op 5 maart 2015 met kenmerken 737949 en 738482 gericht aan de scholen en besturen voor voortgezet onderwijs, respectievelijk de scholen en besturen voor basisonderwijs kenbaar gemaakt dat de basisschool steeds het recht heeft een zogenoemd “dubbel advies” af te geven en dat middelbare scholen niet mogen verlangen dat slechts enkelvoudige adviezen worden gegeven. Dit is in strijd met de andersluidende afspraken die volgens het verweer van aangeklaagden volgens de POVO-regeling in de gemeente Utrecht van toepassing zijn. Mede in aanmerking genomen het oordeel van aangeklaagden dat de leerling in een havo/vwo-brugklas geplaatst kan worden, rijst derhalve de vraag of de hiervoor bedoelde brieven van de Staatssecretaris niet al tot een heroverweging van het schooladvies door aangeklaagden behoort te leiden.

Utrecht, 17 februari 2015 / Den Haag, 13 maart 2015,

C. Sjenitzer,

Voorzitter

D.H.C. Dane-Peeters

Secretaris